

Patrick Strickland: Vit nationalism är ett internationellt hot

[Ur *The New Republic* 15 mars 2019. Översättning från engelska, Göran Källqvist]

Attacken i Christchurch pekar på ett oroande nätverk som sträcker sig från USA, till Storbritannien, till Grekland och därbortom.

På fredagen [15 mars] stormade en beväpnad man in i två moskéer i Christchurch, Nya Zeeland, och överöste de bedjande med gevärseld, och livesände landets dödligare massmord sedan 1943. ”Jag kunde höra höga ljud från skottlossning”, berättade en överlevande, Mohan Ibrahim, för den kanadensiska TV-stationen CBC. Ibrahim flydde genom bakdörren, medan folk föll runt honom. ”Massor av kulor, jag har aldrig sett något liknande. Senare såg vi videon ... han laddade om så många gevär.”

Brenton Tarrant, en 28 år gammal australiensare, uppges ha tagit ansvar för slakten. Polisen arresterade den misstänkte och tre andra som tros vara förknippade med massakern, som när den upphörde hade skördat 50 offer.

Strax efteråt publicerades ett tydligt manifest: 73 sidor av samma invandrarfientliga konspirationsteorier och vita nationalistiska argument som har fått mördare från yttersta högern att spilla blod från Charlottesville till Christchurch, från Pittsburgh till Aten. Attacken har betonat ultranationalisternas internationalism, den globala fara som vita nationalisterna och nyfascisterna utgör, och som nu ger näring åt varandras våld, taktik och ideologi.

Nyfascismens och den vita nationalismens globala uppsving utgör ett ”enormt hot mot det multikulturella samhällets välbefinnande”, berättade Alexander Reid Ross, författare till *Against the Fascist Creep* [Mot den smygande fascismen], för mig. ”Detta är bara den senaste händelsen i något som verkar vara en allt större tendens bland vita nationalisterna att angripa civila i synagogor, moskéer och kyrkor, samtidigt som de försöker bygga på varandra.”

Tarrants manifest öste lovord över den norske massmördaren Anders Breivik, som slaktade 77 människor 2011, och den amerikanske vite nationalisterna Dylann Roof, som sköt ner kyrkobesökare i Charleston, Sydkarolina för nästan fyra år sedan. Det svamliga dokumentet innehöll beundran för den amerikanska presidenten Donald Trump, som Tarrant hyllade som ”en symbol för förnyad vit identitet och de vitas gemensamma syfte”, och förkunnade att ”våra länder kommer aldrig att bli deras länder så länge den vite mannen fortfarande lever”.

I Australien, varifrån den misstänkte kommer, har under de senaste åren en ökande grov islamofobi stärkt den yttersta högern och ultranationalistiska rörelser. Landets yttersta höger inbegriper ”flera väldigt olika grupper placerade inom ett ideologiskt extremistiskt spektrum som sträcker sig från konservativa invandrarfientliga, islamfientliga grupper till nynazistiska, antisemitiska, allmänt rasistiska, vit makt-grupper”, skrev en grupp kriminologer på Griffith University 2016.

Många av dessa grupper har förbindelser med internationella motsvarigheter, från Greklands

Gyllene gryning, en våldsam nynazistisk grupp som för närvarande står inför rätta för att driva en kriminell organisation, till muslimfientliga månglare i Storbritannien och USA. 2018 lyckades den brittiske islamofoben Tommy Robinson och den tidigare ledaren för Proud Boys, Gavin McInnes, som är känd för att uppmana sina anhängare att angripa antifascister på gatorna, sälja biljetter för omkring 750 dollar styck per person till en planerad talarturné med fem möten i Australien. (Den sköts upp eftersom Robinson planerade protest mot Brexit kolliderade med den.) ”Den australiensiska yttersta högern hämtar inspiration från utländska grupper i USA och Storbritannien och försöker bilda lokalavdelningar”, sa sociologen Joshua Roose till den australiensiska TV-stationen SBS i november. ”Men andra grupper bildades av sig själv i Australien. Och de har till största delen bildats under de senaste tre åren.”

Dessa internationella förbindelser syntes tydligt under våldet i Christchurch.

Människorättsorganisationen SPLC:s ordförande Richard Cohen konstaterade detta i ett uttalande på fredagen, och varnade för att manifestet ”bär omisskännliga tecken från den så kallade alternativhögern, både till sin anda och sina anspelningar”. På Twitter påpekade SPLC-journalisten Michael Edison att samma citat som fanns på manifestets framsida hade lanserats av Ku Klux Klan-ledaren David Duke förra månaden.

De symboler och paroller som prydde mördarens vapen pekade också på nyfascismens och den vita nationalismens internationella karaktär. Skrivet i vitt på den misstänktes vapen fanns det grekiska ordet ”Turkätare” och nummer 14, en uppenbar syftning på de ”Fjorton orden”, ett av den vita nationalismens mantra som myntats av David Lane.

President Trump fördömde angreppen i Christchurch, men hans administration har tillbringat de senaste tre åren med att uppmuntra vita nationalisterna och nynazisterna, slå ner på vänsteraktivister och normalisera invandrarfientliga konspirationsteorier präglade av antisemitiska undertoner som inte är olika de som spreds av Tarrant. I oktober talade presidenten till anhängare vid ett kampanjmöte i Houston, Texas. Han framkallade taktfast skanderande av ”USA!” från publiken när han förkunnade sig vara ”nationalist” som kämpade mot ”makthungriga globalister”.

Under mellanårsvalen 2018 förtalade Trump en karavan av flyktingar och migranter på väg till USA som en ”invasion”, en konspirationsteori som upprepades av den vita nationalisterna Robert Bowers när han sköt ner bedjande i en synagoga i Pittsburgh i november förra året. Skytten i Christchurch använde ett kusligt snarlikt språk i ett blogginlägg på torsdagen: ”Jag kommer att genomföra ett angrepp mot inkräktarna”, skrev han, och syftade uppenbarligen på muslimska invandrare.

Likheterna passerar inte obemärkta. ”I detta fall angrep en mördare muslimer som bad i två moskéer. I november massakrerade en mördare judar i en synagoga i Pittsburgh”, sa Cohen på fredagen. ”Trots att offren var olika och angreppen kom i olika delar av världen delar terroristerna samma ideologi av vit makt-hat.”

Men kanske ännu mer oroande är att politiker från yttersta högern, från Australien till Europa, har besvarat angreppen med ännu mer vit nationalistisk retorik, och har flyttat skulden från mördaren till de muslimer som utsattes för våldet. Den australiensiske senatoren Fraser Anning, som representerar Queensland, fördömde angreppen men utnyttjade tillfället för att sprida islamofobisk

fientlighet. ”Den verkliga orsaken till blodsutgjutelsen på Nya Zeelands gator idag är först och främst det invandringsprogram som tillät muslimska fanatiker att emigrera till Nya Zeeland”, skrev Anning.

Halvvägs på andra sidan jorden lovprisade Ungerns premiärminister från yttersta högern, Viktor Orban, på fredagen ungrarna för att de påstods ha stoppat ”migrantinvasionen mot Europa vid vår södra gräns”. Orban har tillbringat de senaste åren med att skylla flyktingkrisen i Europa på den judiska ungersk-amerikanska miljardären och filantropen George Soros. ”Utan skydd från vår kristna kultur kommer vi att förlora Europa, och Europa kommer inte längre att tillhöra européerna”, tillade han – obehagligt nära Tarrant's språk om dödlig-kamp-vi-mot-dom i manifestet.

Även i USA kallade president Trump angreppen en ”fruktansvärd, fruktansvärd sak” innan han snabbt övergick till ämnet invandring. ”Folk hatar ordet invasion, men det är vad det är”, sa han.

I efterdyningarna till ännu ett dödligt angrepp mitt under en internationell ökning av yttersta högers våld, kommer under de kommande dagarna många att fundera över hur ett lämpligt svar ska se ut. ”Det ankommer på vänstern att arbeta för en klart internationalistisk plattform som tillbakavisar nationalism, hårda gränser och avvisar uppfattningen att Europa är en vit kontinent”, sa Ross till mig. Högerextremismens alltmer internationella karaktär kräver ett lika internationellt antifascistiskt svar som tar itu med dess grundläggande orsaker. Innan det svaret kommer, och så länge folk som sitter i maktens korridorer från Nordamerika till Europa och därutöver sprider de budskap som man en gång föreställde sig var begränsade till internets mörka sprickor, så kan vi förvänta oss mer blodsutgjutelse som riktas mot invandrare, bedjande och alla som är mot hat.